

ВЕТОСАВЪЕ

**Светосавље.орг :: Библиотека ::
Ћирилица :: Latinica**

**СВЕТИ КИРИЛО АЛЕКСАНДРИЈСКИ
БЕСЕДА О ИСХОДУ ДУШЕ И О СТРАШНОМ
СУДУ**

Бојим се смрти због горчине њене. Страшим се геене бесконачне. Ужасавам се тартара, где ни најмање тоpline нема. Грозим се таме, камо се ни трачак светлости пробити неће. Трептим кад помислим на црва који ће разједати неподношљиво, и чијем нагризању неће бити краја. Цептим пред ангелима страшним који ће бити присутни на Суду. Ужас ме обузима при помисли на дан страшног и нелицепријатног Суда, на страховни престо, на праведно Суђење. Стравим се реке огњене што пред престолом тече, киптећи грозовитим пламеном чији су језици попут мачева оштрих. Плашим се мука непрекидних. Дрхтим пред казнама којима краја бити неће. Зебем од мрака. Тресем се пред тамом најкрајњом. Стрепим од ланаца што никада неће бити раскинути - од шкргута зуба, од ридања неутешног, од неминовних разобличења.

Судија праведни неће позивати ни потказиваче, ни сведоке; неће Му бити потребне туђе изјаве или докази кривице; али што смо год чинили, што смо год мислили - све ће изнети на видело пред очима нас грешних. Тада се нико неће за нас заузимати; нико нас неће моћи од злострадања ослободити - ни отац, ни мати, ни кћер, нити ко други од сродника наших, суседа,

пријатеља, добротвора - нико, нико! Нити ће нас ма шта моћи избавити - ни раздавање имања, ни голема богатства, ни гордост величине и моћи земне: све ће се то, прахом будући, у прах и претворити. Онај ко доспе пред лице Судије сам самцијат ће ишчекивати да му се пресуда изрекне, а она ће га, већ према делима његовим, или од казне ослободити, или на муке вековечне осудити.

Ај, тешко мени, тешко мени! Савест ће ме разоткривати, и Писма сведочити противу мене, кривицу моју доказујући! Тешко теби, душо, од које злосмрадије нечистоте исходи због гнусних дела твојих! Авај мени! Разорих храм тела свога и Духа Светога ражалостих! О, Господе, праведна су дела Твоја, и прави путеви Твоји, и неиспитљиве намере Твоје! Због привремене насладе греховне, где, мучим се вечно, и због плотских сласти предајем се огњу. Но праведан је Суд Божији, јер призиван бејех - и не хтедох слушати, поучаван бејех - и не обраћах пажњу на назидана; доказе ми изношаху, но ја их занемаривах. А у оно што прочнтах и познадох веровати не хтедох. Не помишљах да је зло за мене да остајем у немарности, лености и унији, већ, проводећи време у безглавом тумарању и разговорима испразним, љубљах наслађивати се и опијати таштином и бригаама овога света; у радостима и весељу световном провођах све године, месеце и дане живота свога; и трудио сам се, и подвизавао,

и страдао - али све то у метежном и пустошном старању за ово привремено, пролазно, земаљско.

Али каквом ће се страху и трепету изложити душа, каква јој борба предстоји, и шта би морала стећи као попутнину за онај неумитни час када се буде разлучивала од тела - на овоме, авај, нисам устављао мисли своје нити се тиме за времена занимао. При исходу душе из тела окружују нас, са једне стране, војске и силе небесне, а с друге - поглавари таме, непријатељске силе што под својом влашћу држе свет злобе поднебесне, старешине ваздушних митарстава, истјазатељи (мучитељи) и надзиратељи дела наших, а са њима и ђаво, човекоубица од искони, силан у злоби својој, чији је језик, по речи Пророковој, попут бритве наоштрене (Пс. 52, 4): "оштре су стреле у јакога, као угљевље смреково" (Пс. 120, 4); "сједи у потаји као лав у пећини" (Пс. 10, 9) та велика змија, отступник, пакао готов да нас прогута, кнез над силама таме што има моћ смрти, онај, дакле, који на један посебан начин мучи душу, предочавајући јој и побрајајући пред њом све грехе и безакоња што их учинисмо делом, речју, у знању и незнању, од младости па све до смртнога часа, када се душа одводи на Суд Божији.

Можеш ли да замислиш, душо моја, какав ће те страх и ужас обузети у дан када угледаш пред собом мрачна лица грозних и дивљих, сурових, немилосрдних и бестидних демона? Већ само

виђење њихово страхотније је од сваке муке. На њих гледајући, душа се испуњава смућењем, обузима је узбуђење, неспокој, жеља да се куд било сакрије, само да их не гледа, да к ангелима Божијим припадне.

На руке Ангела примљена, и под њиховим окриљем проходећи ваздушна пространства и узлазећи на висину, душа на своме путу наилази на разна митарства (царине) - нешто налик на нарочите скупине духова што будно пазе на усхођење душа, заустављајући их и чинећи им препреке у стремљењу њиховом ка Царству. Свако митарство као посебна скупина духова предочава души одређене грехе њезине. Прво је митарство место где се полагају рачуни за грехе оговарања и разуданости стомака. Овде се истражују греси учињени речима људским, као што су лажи, клевете, заклинања, гажење заклетви и завета, празнословљење, злословљење, вођење таштих разговора, излагање светиње подсмеху, безобразне и непристојне речи (сквернословљење). Томе се придодају и греси махнитости стомачне (чревобјесија) - блудне радње, пијанство, неприлично смејање, нечиста и непристојна љубљења, безобразне и разблудне песме. А њима насупротив Ангели Свети што негда поучаваху душу и вођаху је путем добра износе све оно што је устима својим и језиком за живота лепо и честито изрицала: указују на молитве њене, благодарења,

појање псалама и песама духовних, читање Светога Писма - једном речју, истављају све оно што смо уснама својим и језиком принели као благопријатну жртву Богу. Друго митарство духова обмане и прелести односи се на оно што смо очима својим гледали: они износе све што нам је страшћу испуњавало поглед, што се очима чинило примамљивим, те дограбе свакога ко је са пристрашћем непристојне погледе упућивао, без потребе љубопитљив (радознао) био или необуздано очима гутао (оно чега му је ваљало клонити се). Треће је митарство духова сплеткарења - за грехе ухођења и потказивања. Све што преластно раздражује слух наш и насладом нас злобном испуњава налази се у њиховој надлежности: они бележе све што смо са пристрашћем волели да слушамо и чувају та сведочанства до дана Суда. Четврто је митарство оних духова што страже над чулом мириса: све што служи за страсно наслађивање чула мириса - мирисни екстракти из растиња и цветова, миришљаве водице, разне масти које разблудне жене обично користе ради прелашћивања - све је то у надлежности иследника са овог митарства. Пето митарство бдије над оним што је рђаво и ружно учињено путем додира руку. Остала су митарства - митарство злобе, зависти и љубоморе, сујете и гордости, раздражљивости и гнева, жучне распаљивости и јарости, блуда, прељубочинства и

рукоблуда, убиства, врачања и других богомрских и скврних дела, о којима овога пута нећемо говорити подробно, јер ћемо то изложити другом приликом у ваљаном поретку, будући да свака страст душевна и сваки грех имају своје иследнике и истјазатеље (мучитеље).

Гледајући све ово и још много тога, и то далеко горег, душа се ужасава, трепти и дрхти докле год јој не буде изречена ослобађајућа или осуђујућа пресуда. Како је тегобан, мучан, плачеван и неутешан тај час ишчекивања - шта ли ће се десити? - када је душа мучена неизвесношћу! Силе небеске тад стоје наспрам нечистих духова и објављују добра дела њена, учињена поступцима, речима, помислима, намерама и мислима; између добрих и злих ангела душа стоји у страху и трепету, све док због дела својих - речи и поступака - буде или осуди подвргнута и свезана, или оправдана и ослобођена; јер ће свако бити свезан узама властитих греха својих. И ако се душа због побожног и богоугодног живота свог покаже достојна награде, узеће је Ангели Божији, и она ће се неустрашиво винути пут Царства, у пратњи светих сила, као што казује Писмо: "И који пјевају и веселе се, сви су извори у Теби" (Пс. 87,7). Да се испуни што је писано: "И жалост и уздисање бјежаће" (Ис. 35,10). Ослободивши се од лукавих, злих и страшних духова, душа постаје наследницом те радости неизрециве. Ако ли се

пак покаже да је душа нека живот проводила у немару и неузддржању, зачуће онај страшни глас: "Нека се узме безбожник, нека не види славе Господње!" (Ис. 26,10). И наступиће за њу дани гнева, муке, беде и тескобе, дани таме и мрака. Оставиће је Анђели Божији и узеће је грозоморни демони, који ће је најпре без милости мучити, да би се затим душа, везана нераздрешивим узама, стровалила у земљу црну и непрозирну, у најдоње одаје њене, у сужањство преисподње, у тамнице пакла, где су заточене душе грешника умрлих од постања света - "у земљу тамну као мрак и у сјен смртни", у земљу невидела вечног, "гдје нема промене и гдје је видјело као тама", као што казује Јов (Јов 10,22), онамо где вечити бол, и бескрајна жалост, и ридање непрестано, и свагдашњи шкргут зуба, и несустајуће уздисање пребивају. Онде је жалост многа и свагдашња. Авај мени! Авај мени! - вапије душа. - Ох, нема помоћи мени, и никога да ме избави! - Не може се речима дочарати та најкрајња тескоба жалосног стања у коме се обрела душа; језик одбија да искаже боле и страдања душа што се онде у заточењу обретоше. И нико од људи није кадар ни замислити тога и толикога трепета и ужаса, каогод што ниједна уста људска нису властна описати сав јад и тескобу душа заточених. Јаучу оне вазда и без престанка, али нико да им се смилује; вапију - и нико их не чује; ридају - но никога да их утеши, да

им помоћ даде; преклињу и лелечу - но ко ће им милост и састрадање пружити!

А онда - камо силне похвале овога света? Камо сујета и таштина? Камо укусна јестива и насладе сваковрсне? Камо изобиље и ситост? Камо маштарије и накане наше? Камо спокојство, камо мир? Куд ли се дедоше имања наша? Где ли је племенитост рода и порекла? Где лепота? Где телесна снага? Где чари женске, варљиве, пагубне? Где дрскост бестидна? Где одећа дивна? А нечиста и гнусна сласт од греха? О, где, где ли су они што се за мрском насладом мужеложништва повођаху? Где они што се мазаху и окруживаху миомирним уљима и мирисима? Где они што се весељаху са тимпанима и цитрама? Куд ли се сакри високоумље оних што без страха живљаху? Куд неста пристрашћеност према новцу и имовини и отврдлост срца што одатле исходи? Куд отиде нечовечна она гордост што се свију гнуша и подстиче на уважавање једино себе самога? А метежна и пустошна слава људска? И нечистота, и похота незасита? И величина, и господство? Где је цар? Где кнез? Где старешина? Где учитељи? Где они што се горђаху многим добрима својим, немајући састрадања према убогима и Бога презирући? Камо позоришта, представе и весеља? Камо исмевачи светиње, смешљивци, подсмешљиви и безбрижни? Камо одећа мекана и постеље удобне? А раскошна здања и широка

врата? Где ли су они што без бојазни проживеше век свој? Тада, кад угледају себе без свега овога, о, како ће се само ужаснути! И ужаснувши се, заридати! И смућење доживевши, задрхтати! Трепет ће их обузети и бол, као жену која рађа, и, ношени ковитацем бурним, скршиће се! Ај, где је мудрост мудрих, где благоглагољивост беседника, где ученост ташта? "Посрћу и љуљају се као пијани; све мудрости њихове нестаје" (Пс. 107, 27). "Гдје је мудрац? Гдје књижевник? Гдје препирач овога вијека?" (1. Кор. 1, 20).

Помислите стога, браћо моја, каквима би ваљало бити нама, нама што ћемо неизоставно положити рачун за сваки поступак наш, и велики и мали! За сваку празну реч чак ми имамо дати одговор Праведноме Судији (Мт. 12, 36). И с друге стране, каквима нам се ваља показати у томе часу како бисмо у Бога милост задобили да, када једни од других разлучени будемо, станемо с десне стране Цара Небескога? У коликој нам се мери ваља припремити за радост неизрециву - да зачујемо слаткогласни зов Цара над царевима упућен онима с десне стране престола Његова: "Ходите благословени Оца Мојега; примите царство које вам је приправљено од постања свијета" (Мт. 25, 34)? Тада ћемо наследити добра "што их око не видје, и ухо не чу, и у срцу човјеку не дођоше, што их припреми Бог онима који Га љубе" (1. Кор. 2, 9); и тада нас више неће

узнемиравати никаква жалост, никакав бол нити каква бојазан. И зато чешће на то помишљајмо!

Старајмо се да замишљамо и бесконачне муке грешника, и стид који ће осећати пред лицем Праведнога Судије, када, доспевши на Страшни суд, не буду кадри ни речи изустити у одбрану своју. Какав ће их срам обузети када буду одвојени са леве стране Цара! Каква ће их тама прекрити када им Господ проговори у гневу Својем и јарошћу Својом збуни их (Пс. 2, 5), и када им рече: "Идите од мене, проклети, у огањ вечни који је приправљен ђаволу и анђелима његовим" (Мт. 25, 41). Јаох, јаох! Каква ће жалост и бол, каква тескоба, трепет и страх какав обузети дух њихов, када зачују страхотни глас свију сила небесних: "Вратиће се у пакао безбожници" (Пс. 9,17). Да силног ли ужаса! Какав ће се плач, и ридање, и вапај зачути из уста оних што их одводе на горко и вечито мучење! Како ће јецати, лелекати и патити! Ај, како је језиво то место где је ридање непрестано и шкргут зуба, које се тартаром назива, а кога се и сам ђаво страши! Грдна ли призора: геена са огњем што се не гаси, огњем што букти али не светли, и црв који не спава и све разједа! Леле и куку! Каква ли је тек тама на том месту у које никаква светлост никада не продире! И какви ли су - ох, жалости! - ти немилостиви и свирепи ангели постављени за истјазатеље на мукама, што срамоте болно и сурово туку! А они што су на мукама из

све снаге вапију и ридају, али нема никога ко би их избавио; гласом својим ка Господу вичу, али их не чује ухо Његово. И тада такви дођу у познање ништавности свега житејског и земаљског, и огади им се све што овде држаху за добро и вредно, и насладе негдашње дођу им горче од жучи и свакога отрова.

Ај, тешко грешницима! Гле, праведници стадоше с десне стране Оца, а ови се жалосте. Сада, докле грешници ридају, праведни се веселе; праведници у заклону Вишњега почивају, а грешници у муци и јаду. Тешко, тешко грешницима! Они осуду себи примају, а праведници, гле, славу и хвалу. Ох, јада! Докле се праведни сваким добром наслађују, дотле чемерни грешници у свакој оскудици пате! Да грдног ли стида! Докле се праведници чествују, дотле грешни унижење трпе! Праведници у светости благују, грешници у огњу не мирују. Праведници у слави пребивају, грешници у бешчашћу труну. Праведници се у свете обитељи настанише, грешници занавек изгнани бише. Праведници чују позив себи: "Ходите благословени Оца Мојега, наследите Царство које вам је приправљено од постања свијета", а грешници глас који говори: "Идите од Мене проклети у огањ вечни који је уготовљен ђаволу и ангелима његовим". Праведници у рају добрују, грешници се у огњу неугасивом злопате. Праведници ликују,

грешници пак свезани испаштају. Из уста праведничких појање, из уста грешничких ридање. Праведници трисвету песму узносе, грешници троструко проклетство своје оплакују. Праведници се слаткопојем наслађују, грешници због своје несрећне погибли страдају. Праведници у недрима Авраамовим благују, грешници у врелим таласима Велијаровим испаштају. Праведници у спокојству, а грешници у неспокоју и смућењу пребивају. Праведници благодаћу орошавани, а грешници огњем паљени. Праведници се веселе, а грешници од силне туге сахну и суше се. Ето праведних у величанству, а грешних у трулежи. Праведници се већма узвишују, грешници се све дубље сурвавају. Праведнике светлост окружује, грешнике пак тама непрозирна. Праведници блаженством испуњени, а грешници сметени и утучени. Праведници се созерцавањем Бога наслађују, а грешнике пламен огњени пали. Праведници се сасудима изабраним показаше, грешници пак сасудима адовим. Праведници су попут злата жеженог, сребра очишћеног, камења драгог, многоценог, а грешници ништа друго нису до дрва, слама, сено којима се ватра потпаљује. Праведници су пшеница царска, а грешници кукољ погибли. Праведници - семе изабрано, а грешници - коров и храна огњу. Праведници су со божанствена, а грешници - задах и злосмрадије. Праведници - чисти храмови Божији, грешници -

скврна обиталишта демона. Праведници у светлим одајама благују, грешници у безданој провалији тугују. Праведници у блиставој светлини, у светлости лучезарној, а грешници у мрчави непрозирној. Праведници са Ангелима, грешници са демонима саживују. Праведници у светлости, грешници у тмини. Праведници Светим Духом (Параклитом) тешени, грешници са демонима љутим злострадањем мучени. Праведници пред престолом Владичиним стоје, грешници пред мраком непрозирним. Праведници свагда на лик Христов погледају, а грешници су без престанка са обличјем ђавола суочени. Праведници се тајнама Божијим од Ангела поучавају, грешницима демони своје тајне откривају. Праведници молитве узносе, грешници плач и ридање непрестано. Праведници у вишњим насељима пребивају, грешници у низинама гмижу. Праведницима је место на небесима, а грешницама у бездану. Праведници у живот вечни достигоше, грешници у погibli смртној завршише. Праведници у руци Божијој добрују, а грешници са демонима саживују. Праведници у општењу са Богом пребивају, а грешници заједничарима сатане постадоше.

Тешко грешницама, када их разлуче од праведника! Тешко грешницама, јер се дела њина на видело износе и помисли срца обзнањују! Тешко грешницама, јер лукаве намере њихове разобличене

бивају, и плетива злих помисли што их испуњаваху одмотавају се и истражују, и мисли одмеравају! Тешко грешнима, јер су мрски Ангелима светим и гнусни пред лицем мученика Христових! Тешко грешницима, јер их из одаја изгоне! Јаох, какво тада кајање наступа! Јаох, какве туге, какве беде, јаох, какве буре што се тада подиже! Страшно је разлучен бити од светих, и још страшније разлучити се од Бога! О, какво је то бешчашће - по рукама и ногама свезан и у огањ бачен бити! Како је болно и како тужно у таму најкрајњу послан бити, да шкргут зуба испушташ и копниш у тешком и непрестаном злострадању. Како је језиво када се језик од пламена суши! И како невесело за кап воде кумити, и не добити је! О, чемерно је у огњу се мучити, вапијати и ридати, и помоћи не видети. Јер онде је честар непроходни и амбис бездани. Неће отуд сужањ главе извући, и неће изласка бити ономе ко је у заточеништву тамошњем; зидови су тамнични непробојни, и стражари љути и свирепи, и сам затвор без зрачка светлости; узе неразрешиве, окови се скинути не дају. Слуге адскога онога пламена дивље су и сурове; оруђа им за мучење страхотна; нокти чврсти и несаломиви; жиле волујске бритке и болне; катран ужарени мутан и прокључао; мучењу томе сметлиште је поприште; седишта до усијања загрејана; врелина неиздржљива, црв воњав и злосмрадан; за милост и опроштај не зна

тај суд; судији је лицепријатије страно; нема заузимања за ослобађајућу пресуду; и лица су силника посрамљена: властела, гле, убога постаде, цареви осиромашеше, мудраци разум изгубише, слаткоречиви беседници безгласним се показаше, богати у лудости ту престадоше.

Не чују се притворне речи ласкаваца; све неистине и лажи лукаве обелодањене су; неправда се тврдица показала; воњ гуши среброљупце; скривена поквареност лицемера на видело је избила; гнојни чиреви што прекривају осуђене кривици су њиховој сразмерни, јер је све откривено и обзнањено. Тешко грешницима, јер су пред Богом нечисти, скврни и мрски! Душе њихове иловачом се начинише и оскврнише! Какво се заударане шири од тела њихових због блуда што починише, због незаситости блудничења и блудног преједања! О, колико су оскврнили и тела и душе своје, не очувавши светле одежде крштењске! Како су се ови несрећници за живота без стида и срама преједању и раскалашном пијанству одавали, сврх сваке мере пунећи утробу своју, за уздржање не знајући и не задовољавајући се неопходном мером задовољења потреба својих, јер су богатство своје на чулна задовољства расипали, попут свиња се у чулним сластима ваљајући, дане и године живота свога у нечистим помислима, злим намерама, празнословљу и певању разблудних песама

проводећи! Како су у слепилу своје изменили срце своје, не примивши у ум чињеницу да су се са Христом сјединили и од ђавола одрекли! Колико су се од истинитог пута удаљили, у тами незнања ходећи, сновима се лености предајући и на дно се адово уривајући! Како су се од светлости врлина отуђили, греховну тмину узљубивши, да би греховним путем злобе ходили! О, како ли заборавише на долазак Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, на безбројна и неиспитљива добротинства Његова! И како су уопште могли да, већ благодаћу светога крштења очишћени и Духом Светим освештани, миром духовне радости украшени, ништавне, гнусне и ненасите сласти ради тако велике дарове потцене и духу се блуда и прељуботворства потчине? Тешко онима што синовство Богу оставише и сластима се овога света приволеше! Тешко онима што се мудрошћу овога света залудеше! Тешко онима што таму греховну узљубише! Тешко онима што се од светлости истине удаљују! Тешко онима што у мраку греха ходе! Тешко онима што светли дан Богопознања оставише! Тешко онима што се злехудом обичају смехотворства одају! Тешко онима што се украсима свакојаким ките да би душе људске у нечисте блудне насладе сурвавали! Уистину, претерано украшавање себе самога удица је ђаволова; а онима што за спасењем жуде и за њиме трагају тај је обичај мрзак. Тешко онима што

једни на друге клевете изричу! Тешко доушницима и онима што раздоре и немире изазивају! Тешко кривоклетницима сластољубља ради! Тешко онима што заклетве своје газе! Тешко стомакоугодницима, којима је трбух бог (Фил. 3,19). Тешко пијанцима!

Али благо ономе ко се у овоме животу унижава и смирује Бога ради; узвисиће га Свевишњи Бог, и Ангели прославити, и неће се на Суду наћи са леве стране престола Господњег! Блажен је муж што је у молитвама постојан, у постовима трпељив, у бдењима радостан, борећи се и сан одгонећи, вазда готов да ради славословљења Божијег колена преклони, да се у прса удара, да руке своје шири, очи ка небу управља, мисао уставља на Ономе што седи на престолу славе, што испитује бубреге и срца (Отк. 2, 23). Јер ће се такав вечним добрима насладити и пријатељем, братом, сином и наследником Божијим назвати; и лице ће његово засијати као сунце, у Дан судњи, у Царству небеском. Ко истину љуби, пријатељ Божији постаје, а ко је лажи вичан, са демонима другује. Ко ме је обмана мрска, проклетства се избавља. Ко искушења подноси, пред престолом Христовим исповедничке венце прима. Ко у неприликама роптањем и негодовањем, а у жалости унијијем и хулом даје одушка себи, пао је у преласт и таквоме нема уздања. Човека кротка, тиха, смиреноумна Бог

хвали, Ангели славе и људи чествују. А човека гневљива, јаросна и жучна ненавиди Бог; такав се храни плодовима горчине бесовске, вином се змијске јарости опија и отров аспиде испија, од кога лека нема. Чисти срцем славу Божију созерцавају, а они што ум свој оскврнише и зло учинише лице ђавола гледају. Они што рђаве и штетне мисли противу ближњих имаху сами себе од удеоничарења у божанском одлучују. Онима што се миришљавим мастима мажу, лица своја белилом и руменилом прекривају и драгим се камењем украшавају не би ли уловили и преластили душе других жељама нечистим, похотама непотребним и угађањима сатанским, таквима у дан Суда међу људима благочастивима и вернима места бити неће, већ ће скупа са онима што заповести Божије презираху у злострадањима испаштати. Ко је са страшћу на туђе добро и лепоту погледао, рајске се красоте лишава. Они што се падовима туђим радују сами се у грех строваљују. Они што за туђим чезну губе и оно што је њима припадало и у пропаст одлазе. Гордељивци, ташти, човекоугодници са ђаволом осуђени бивају. Лицемери се са сатаном злопате. Они што тело своје преко мере и потребе питају, душу своју гладном остављају. Ко греши при пуној свести и без принуде, а затим се не каје, бива мучен са неверницима. Онима што говоре: "у младости нам је дозвољено грешити, а кајаћемо се

у старости" ругају се демони и прелашћују их, јер такви греше свесно И слободном вољом, или пристају на грех, и не бивају удостојени покајања, већ их у младим годинама смрт покоси, као негда Амона цара јудејска, који прогневи Бога нечистим намерама и скврним мислима својим. Ускомешаше се у мудровањима својим они што веле: "сутра ћемо се већ покајати, а данас ћемо грех учинити", и помрачи се неразумно срце њихово; јер такви и данашњи дан упропастише оскврнивши и развративши тело своје, душу упрљавши и ум помрачивши, мисао замагливши и глас савести заглушивши, а да ни помислили нису да ће их можебити колико сутра изненадна смрт уграбити.

Они што блудне падове своје не оплакују, и над грехом прељубочинства не ридају, и муке покајне због оскврњења мужеложништвом немају, и горко не ридају гнусобе малакије (рукоблуда) ради - нико међу њима није кадар кајати се искрено због пређашњих греха својих и будућих се клонити. Они што за изгубљеним благом душе своје не трагају, неће стећи ни оно што бива обраћено на спасење; они што не воде рачуна о нагомилавању губитака и штета својих, не само да добитка имати неће, већ ће и главу изгубити; они што се у благоразумности не труде и у молитвама не страже робови својих таштих и стидних помисли постају, и, већ заробљени будући, тога се

злехудог обичаја и нехотице, мимо своје воље држе. Који су на богослужењу немарни, многога бивају лишени. Који са вољом и пажњом Свето Писмо не слушају, већ се сањивости и лености предају, са пет лудих девојака заточени биће изван одаја Небеског Женика. Они што занемарују пост као средство што одводи спасењу у стомакоутађање се заглибљују и бивају побеђивани гресима што противу њих блудном похотом војују. Они што нису одржали заповести Божије бивају рањени од демона и на пакао се огњени осуђују. Они што се од Цркве Божије и Светих Тајни удаљују, непријатељи Божији и другови демона постају. И јереси безбожних јеретика биће посрамљене, и род ће невернички пропасти попут војски јудејских, каогод што ће уста богоборних Јевреја замучати. А када седне на престо Свој Онај што срца и бубреге испитује, оштрије од свакога двосеклога мача, продирући све до раздеобе духа и тела, удова и мозга, и судећи свакој помисли и свакој мисли што из срца исходи - тада се неће очима твојим открити тек делић некаквог мноштва, но ће све бити обелодањено, све обзнањено. Тада се вук неће моћи скрити испод руна овчијега, нити ће спољашњи изглед поступака моћи прикрити унутарње помисли. Нема саздања које Саздатељу своме не би добро знано било, већ смо сви обнажени и до краја откривени пред очима

Његовим.

И стога, наоружајмо се заповестима Божијим противу плотских страсти; смиримо помисли горде; устанимо на борбу са ђаволом; озаримо мисао своју бодрошћу духовном (трезвењем); грешне жеље угушимо; постарајмо се да стекнемо свагдашњу готовост и љубав према молитви, ум трезвењ, мисао бодру, савест чисту, уздржање непрестано, пошћење усрдно, љубав нелицемерну, чистоту непатворену, целомудрије нескврњено, смирење истинско. Потрудимо се задобити неућутно псалмопојање, читање без надимања, коленопреклоно стајање без гордости, мољење непресушно, живљење чисто, речи наших истинитост, странољубље усрдно, милостивост без оклевања, трпљење благоугодно. Зауставимо бујицу жучи своје, гнев искоренимо, удаљимо од себе униције, јарост одсецимо, тугу одбацимо, среброљубље згазимо, да се какогод смрти што васцели род људски коси не устрашимо, и пред упропаститељем душа не задрхтимо.

Истинска је једино она смрт која душу од Бога удаљује, а не она што је од тела разлучује. Јер Бог је живот; и ко себе самога од Њега одваја, тај умире и нема смелости пред Богом, јер се од живота удаљио. Истинска смрт јесте смрт од ђавола. Отац смрти, ђаво, као добро наоружани бојовник чека да нападне на нас у дане Свете и да нас својој власти потчини, како би потом рекао: "Победих

војнике Христове, женску им лепоту показавши; преластих слух њихов; погубих их гордошћу и стомакоугађањем; у похотама их заплех; пијанством их саблазних; одгурнувши их од Бога, стровалих их у бездан блудничења".

Не дајмо демонима нечистим да нам се изругују; јер Бога Самога, себи Спаситеља, демонима погубитеља, имамо. Жртвено тело ово на себи носећи, нећемо смрти избећи, али се ни смутити нећемо, но се мужанствено дићи на борбу са демонима нечистим, све до победе. Будемо ли у срцу носили страх Божији, а сећање на смрт у души - нека демона, макар се и сви до једног противу нас оружали, неће нам моћи наудити, већ ће се попут овнова што у зид узалуд ударају показати; залуд сва упињања њина, пошто ће бедем душа наших стаменим и неразоривим наћи, јер ће с нама Господ Бог наш бити, Коме приличи слава, част и моћ навек века. Амин.

**СВЕТИ КИРИЛО АЛЕКСАНДРИЈСКИ
СЛОВО О ИСХОДУ ДУШЕ И О СТРАШНОМ
СУДУ**

ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ

Књига: ГОСПОД НИЈЕ
СТВОРИО СМРТ -
Има ли живота после
смрти, стр. 74-85
Библиотека: ОБРАЗ
СВЕТАЧКИ
Издато: 2009.
Место: Београд
Уредник и приређивач:
Јован Србуљ
Превод: др Ксенија
Кончаревић
Рецензенти: Протојереј
ставрофор Љубодраг
Петровић
Протојереј ставрофор
Вајо Јовић
Владимир Димитријевић
Технички уредник: Јереј
Велимир Бирманац
Штампа: Графичар,
Ужице
Тираж: 500

ИНТЕРНЕТ ИЗДАЊЕ

Објављено: 31. октобар
2009.
Издаје: © Svetosavlje.org
Уредник: прот. Љубо
Милошевић
Основни формат:
Владимир Благојевић
Дигитализација:
Станоје Станковић
Коректура: Станоје
Станковић
Дизајн странице:
Станоје Станковић